

tragter jeg samtykket som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Kl. 9.05

Den første sag på dagsordenen var:

1) Tredje behandling af lovforslag nr. L 54: Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v., byggeloven og lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v. (Udvidelse af bygherrekredsen til alment byggeri og klagebehandling). Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen). (Fremsat 6/11 2002. Første behandling 12/11 2002. Betænkning 5/12 2002. Anden behandling 9/12 2002).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jørn Pedersen (S):

Det fremgår af betænkningen, at Socialdemokratiet vil redegøre for sin stilling her ved tredjebehandlingen. Vi var fra starten positivt indstillede over for ideen, over for forslaget. Jeg bekendtgjorde, at vi havde en del betænkeligheder, og at ville vi forsøge at få dem opklaret under udvalgsbehandlingen.

Jeg vil sige, at det ikke er lykkedes godt nok at få afklaret de ting. Vi synes stadig væk, at driftsherrens rolle ikke er, som vi kunne have ønsket os, og vi synes også stadig væk, det er underligt, at almene selskaber ikke kan bygge på egen grund.

Ministeren lovede faktisk under førstebehandlingen, at der ville komme en præcisering af reglerne for, hvordan aftalerne kunne indgås. Der er godt nok kommet nogle svar, men jeg synes ikke, de har været præcise nok.

Ét spørgsmål er overhovedet ikke besvaret. Det er selvfølgelig også et omfattende spørgsmål, men jeg synes altså, det er utilfredsstillende, at der er ting, der er uklare, når vi står her ved en tredjebehandling. Derfor vil Socialdemokratiet ved tredjebehandlingen hverken stemme for eller imod. Det er ud fra den betragtning, at

der er mange gode intentioner, men vi synes ikke, at vi kan tage medansvaret for nogle regler, der ikke er så præcise, som vi kunne ønske os.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil gerne sige, at det er af afgørende betydning, at parterne så tidligt som muligt indgår aftaler, som fastlægger de indbyrdes relationer mellem den valgte bygherre og den kommende driftsherre.

Både bygherren og den almene boligorganisation må stille krav til det samarbejde, der etableres. Det er det, Socialdemokratiet også har sat spørgsmålstegn ved, men det skal etableres, således at de forskellige interesser tilgodeses. Kommunen skal påse, at der er indgået en aftale mellem den, der skal være bygherre, og den kommende driftsherre og bygningsejer, forinden kommunen meddeler tilsagn.

Jeg vil også gerne her fra talerstolen give til kende, at der blev udstedt en bekendtgørelse, som uddyber lovens bestemmelser og nærmere regulerer forholdet mellem de forskellige aktører i støttesagen. Der vil også blive udarbejdet en vejledning om gennemførelsen af konkurrencen og tildelingen af bygherrollerollen. Den vejledning vil selvfølgelig blive udarbejdet i samarbejde med de relevante parter.

Formanden:

Hr. Morten Homann som ordfører.

Morten Homann (SF):

Jeg er også et eller andet sted ked af at måtte sige, at da det ændringsforslag, SF havde stillet, ikke blev vedtaget, så kan SF ikke støtte det her forslag.

Det skyldes, at man i mine øjne blander to ting sammen, som man sådan set ikke havde behøvet at blande sammen. På den ene side er det fornuftigt nok at lave konkurrence om bygherrollerollen, hvis det kan være med til at få prisen på byggeriet ned, og så man kan få bygget flere boliger for de samme penge eller bygge billigere boliger. Så kan det være fornuftigt nok.

Men det blander man sammen med en anden rolle, som dybest set handler om demokrati, som handler om, hvem det er, der skal beslutte, hvad det er for byggeri, der er brug for, og om der er brug for et byggeri med mange grønne områder, om der er brug for et byggeri med specielle faciliteter for børn osv., osv.

Byggeriets indretning, byggeriets kvalitet synes jeg skal være en demokratisk beslutning for de beboere, som det vedrører. Når så man har taget den beslutning, er det fint nok at lave konkurrence og sørge for, at man så billigt som muligt kan få bygget de boliger, man har besluttet. Men fordi man blander æbler og pærer sammen og siger, at den demokratiske beslutning skal rodes sammen med beslutningen om rent praktisk at lave byggeriet, må SF ende med at stemme imod det her forslag.

Kl. 9.10

Keld Albrechtsen (EL):

Der er jo undervejs i behandlingen af det her lovforslag gjort forskellige forsøg, også fra andre partiers side, på at løse det problem, der består i, at man her laver en lovgivning, hvor man går ind og siger, at den ejer, som ønsker at indkøbe et bestemt produkt, ikke selv skal forestå indkøbet.

Jeg tror, det i dansk forbrugerlovgivning er et helt enestående eksempel, at man fratager den, der skal bruge en vare, indflydelsen på, hvad det er for en vare, der skal købes. Det sikre resultat er jo selvfølgelig også, at der efterfølgende ikke bliver tilfredshed med varen, for når man bliver tvangsfodret med en vare, som man derefter bliver tvunget til at købe, ja, så er det klart, at der så ikke er nogen særlig stor garanti for, at man også bliver glad for det, som man så kommer til at bo i. Dvs. at det her vil medføre, at vi får bygget en lang række boliger i Danmark, som de, der har brug for boligerne, de, der ønsker boligerne, ikke bliver glade for, ikke bliver tilfredse med, fordi de ikke har haft nogen indflydelse, men bagefter bliver tvunget til at overtage boligerne.

Det er virkelig bemærkelsesværdigt, især fra en regering, der kalder sig liberal. Jeg troede da, at dette med at kunne vælge frit på et forbrugsmarked var noget, som man egentlig kæmpede stærkt for, men her skal de, der køber en vare, altså tvinges til at købe et bestemt produkt, de ikke selv har ønsket. Det synes jeg stærk kost og ubegribeligt, at man roder sig ud i sådan noget.

Men det er også – og det er der jo ingen grund til at lægge skjul på, det er jo regeringens strategi med det her – endnu et forsøg på at underminere den almene boligsektor. Der ligger jo også planerne om at begynde at sælge ud af boligerne. Det her er jo bare endnu et skridt mod at fjerne den spekulationsfri boligsektor, vi har her i Danmark, som ikke er præget af jord- og pris-

stigninger, som ikke bidrager til samfundsinflationen, som i alle henseender er en torn i øjet på regeringen, fordi den ikke er med til konstant at bidrage til en omfordeling fra de dårligst stillede til de rige her i landet. Og så skærer man skive efter skive af dette spekulationsfri område i samfundet. Nu har man altså fundet dette listige forsøg på at skære en skive af, nemlig det såkaldte bygherreansvar.

Det kommer ikke til at fungere i praksis. Jo, det gør det desværre nok, men det kommer kun til at give ulykker og dårlig administration, misforståelser, manglende samarbejde mellem de forskellige parter, dårligt byggeri, ringere beboerindflydelse og fuldstændig uklarhed omkring ansvarsfordelingen undervejs i et byggeprojekt.

Vi har i tidligere tider haft disse skandaler med byggerier, som blev ramt af byggesjusk og lignende. Nu gør man ansvarsforholdene inden for det almene byggeri undervejs fra projektering til gennemførelse og drift fuldstændig uigennemskuelige, og ansvaret vil altid kunne sendes videre til nogle andre. Nu havde vi ellers fået styr på de problemer. Vi havde faktisk gennem lovgivningen fået styr på de problemer, men nu åbner man så op for et par årtier, hvor vi igen skal have byggeskandaler i den almene sektor.

Og det skulle ikke undre mig, at når så de byggeskandaler kommer, fordi man har overdraget de private bygherrer opgaven, så vil det alligevel være de almene boligorganisationer, der efterfølgende får skylden for byggeskandalerne. Det ville ikke overraske mig spor. Det ville være helt i tråd med den kampagne mod det almene byggeri, som det her lovforslag er en del af. Først bliver byggeriet maltrakteret af nogle private bygherrer, og derefter får de almene boligorganisationer så lov til at sidde med ansvaret og alle problemerne. Det er ganske listigt ud tænkt, hr. minister.

Så vil jeg godt spørge ministeren – for jeg har forstået det sådan, at ministeren har været ude af stand til at afklare spørgsmålet om forholdet til EU-retten: Der er jo tale om her, at man indfører en – formentlig i forhold til EU-retten – ulovlig forskelsbehandling mellem de almene boligorganisationer og så de private byggeselskaber eller entreprenører, eller hvem der ellers måtte være tale om. Der bliver jo sikkert oprettet en sværm af selskaber til det her formål. Og der vil det jo være sådan, at disse selskaber kan byde ind i både den private byggesektor og den almene.

Kl. 9.15

Men jeg har forstået på konstruktionen, at de private selskaber selvfølgelig er forhindret i at gå ud og byde i den private sektor, for det her går jo ud på at knække de almene organisationer. Og derfor står de jo i den situation, at de ikke vil kunne gå ind på lige fod og konkurrere med de private bydere. De får en markedssituation, hvor de bliver udsat for en negativ forskelsbehandling. Det er formentlig i strid med EU-retten, og jeg vil godt bede ministeren bekræfte, at han ikke har været i stand til at udrede det spørgsmål. Det henstår ubesvaret.

Man kan jo så sige, at der er det positive i det, at det da altid er noget, hvis regeringen fremover er indstillet på at vedtage lovgivning uden overhovedet at tage hensyn til, om den strider mod EU-retten eller ej, ja, uden overhovedet at få det undersøgt. Hvis man nu skulle se noget positivt ved den her sag, så kan det da også godt bruges i andre spørgsmål, hvis det er den måde, man vil til at lovgive på. Men det er jo ikke sikkert, det er så fantastisk klogt, for det betyder, at man så laver noget, der efterfølgende risikerer at blive underkendt, uden at man ved det på forhånd.

Men jeg håber, at ministeren kan give en fyldestgørende redegørelse for de manglende besvarelser på det spørgsmål, som vi er vidne til, fordi det her skal hastes igennem.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil godt sige, at jeg finder det ganske utilfredsstillende, at vi står med en sag, som kan have meget vidtrækkende konsekvenser for store dele af byggeriet herhjemme. Der er stillet nogle spørgsmål til ministeren. Der er stillet konkrete spørgsmål om, hvordan det ser ud i forhold til konkurrenceforvridning. Men vi får det svar, at man ikke har undersøgt det i de andre lande, og at man ikke har fået svarene.

Det mindste, man må kunne forvente, hvis det bare skal være en rimelig og ordentlig form for lovgivning, der foretages herinde, er, at ministeren går på talerstolen og giver et svar til Folketinget. Det er ikke rimeligt, at vi skal sidde og stemme ved en tredjebehandling uden at kende svaret.

Derfor spørger jeg: Kan ministeren give en garanti for, at det lovforslag, der nu er til tredje behandling, og som vi om et øjeblik skal stemme for, ikke vil være i strid med konkurrencereglerne og altså dermed ikke vil have EU-retlige

aspekter i sig? Den garanti synes jeg vi har brug for at få her, inden vi stemmer.

(Kort bemærkning).

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg må jo sige, at når vi hører på hr. Keld Albrechtsen, så er det jo en svada uden lige om, at man underminerer det almene byggeri, at man tager fra de dårligst stillede til de rige, at det er en byggeskandale, at de private nu går ind i et marked, så vi får lidt mere konkurrence på byggherrerollen. Man skal høre meget, før ørerne falder af.

Så får jeg et direkte spørgsmål omkring EU-retten, det kommer så også fra Socialdemokratiet. Dertil vil jeg gerne svare: Nej, der er jo mulighed for gennem særlovgivningen at sætte rammerne for de almene boligorganisationers virke uden at krænke EU-regler om fri konkurrence. Boligpolitikken er *ikke* omfattet af EU-Traktaten, og jeg vil gerne sige, at de almene boligorganisationer kun er i markedet i kraft af særlovgivningen, som ikke krænker EU's regler om fri konkurrence. Der er derfor ikke tale om forskelsbehandling.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det er et meget særpræget svar, ministeren nu giver, fordi ministeren med det her lovforslag jo flytter en del af de almene boligopgaver ud på et almindeligt byggemarked. Det er jo det, der sker med den her lov.

Man tager det ud af det særskilte område, som ministeren helt korrekt siger, at man kan have som national enelovgivning, og flytter det over i det almindelige marked. Så gælder den mulighed for at undtage fra konkurrencereglerne altså ikke mere. Derfor er der en overhængende risiko for, at ministerens juridiske vurdering ganske simpelt er forkert. Men det må man jo så formode bliver afprøvet ved en retssag ved EF-Domstolen.

Kl. 9.20

Jeg synes, det er et meget, meget letsindigt synspunkt, ministeren har. Jeg tror ikke, han vil kunne overbevise nogen som helst om, at hvis man indfører markedsmæssig konkurrence på et marked, så er dette marked ikke omfattet af de almindelige regler for EU's indre marked. Det tror jeg ikke, men jeg kan også se, at der er andre ministre, der får dybe panderynker ved det her, og det kan jeg godt forstå ...

Formanden:

Nu får formanden snart dybe panderynker.

Keld Albrechtsen (EL):

... og formanden også, kan jeg forstå.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 67 stemmer (V, DF, KF, RV og KRF) mod 9 (SF og EL); 30 (S) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af lovforslag nr. L 36:**Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.**

Af integrationsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 23/10 2002. Første behandling 14/11 2002. Betænkning 28/11 2002. Anden behandling 3/12 2002. Tillæggsbetænkning 9/12 2002).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Søren Krarup (DF):**

Der er to ting, som jeg føler trang til at sige her ved tredjebehandlingen af den første indfødsretslov efter de nye regler.

Den første ting har at gøre med det oprin, der fandt sted ved andenbehandlingen, og hvor flere partier på venstrefløj, især Det Radikale Venstre, talte om statsretslige problemer i forbindelse med den tildeling af indfødsret, der bygger på grundlovens § 44. Det blev sagt her og også i et efterfølgende udvalgsmøde, at der ikke er nogen retsbeskyttelse af dem, der søger indfødsret.

Lad mig da sige klart og tydeligt til især fru Elsebeth Gerner Nielsen – selv om hun ikke er til stede, så er hendes parti til stede – at ingen

fremmede har *ret* til statsborgerskab. Jeg gentager: Ingen fremmede har nogen som helst *ret* til dansk statsborgerskab. Statsborgerskab eller indfødsret i Danmark er det danske folks gave til de fremmede, der har kvalificeret sig til det, en gave, ikke en ret. En gave, den fornemste, det danske folk kan skænke til dem, der beder om dem, og som har gjort sig fortjent til at modtage den. Dette er grundforholdet vedrørende indfødsret, og det er dette grundforhold, som grundloven har understreget i § 44, hvor det siges, at indfødsret meddeles ved lov.

Hermed er sagt, at ansvaret er Folketingets, og at der derfor altid er tale om en skønssag, hvor det er Folketingets opgave at skønne om, hvem der er værdig til at modtage denne gave. Enhver tale om ret er udtryk for en misforståelse. Her er intet objektivt, ingen ret, men her er tale om den subjektivitet, der ligger i Folketingets skøn.

Derfor er Det Radikale Venstres tale om statsret og juridiske eksperters bedømmelse af forholdet ikke andet end tom snak, en ordinær misforståelse af, hvad der ligger i grundlovens bestemmelse. Det var det ene.

Det andet, som jeg gerne vil sige her ved dette, der kan blive en slags historisk begivenhed, er en tak til integrationsminister Bertel Haarder og en erklæring af min respekt for ham. Han har slet ikke haft det let i sin nye stilling. Enhver af os ved, at der i regeringspartierne findes elementer af en mondæn kulturradikalisme og en markedsbestemt afstumpethed – jeg nævner blot Uffe Ellemann-Jensen og Hans Skov Christensen som eksempler – der følgelig er fjendtligt stemt imod den folkelige ansvarlighed, der ligger i ændringen af udlændingepolitikken. Penge og ideologi har som bekendt intet fædreland. De, der sværger til profit og liberalisme, vil derfor være tilbøjelige til at se stort på det danske folks førstefødselsret til Danmark.

Bertel Haarder har på denne baggrund ikke haft det let ...

Formanden:

Ministeren!

Søren Krarup (DF):

... Undskyld, ministeren har på denne baggrund ikke haft det let. Men han har hævdet sine grundtvigske traditioner på fornemste vis og har vist en handlekraft og fasthed, som jeg efter trekvart års samarbejde vil sige tak for.